

TISKOVÁ ZPRÁVA

PRAHA, 23. SRPNA 2015

PĚT MLADÝCH KOSMONAUTŮ ZACHRÁNILO ZEMI

Populárně-naučná soutěž Expedice vesmír úspěšně skončila. Při dramatické misi ke čtyřkilometrovému asteroidu se posádce podařilo odklonit toto kosmické těleso z kolizní dráhy se Zemí a tím i zachránit naši planetu před katastrofou. Kosmická loď se ze své mise vrátila v neděli 23. srpna ráno, když pětice kosmonautů Alena Kupská, Ondřej Brhlík, Vojtěch Fárek, Adam Karas a Jakub Zemek strávili letem bez mála 24 hodin.

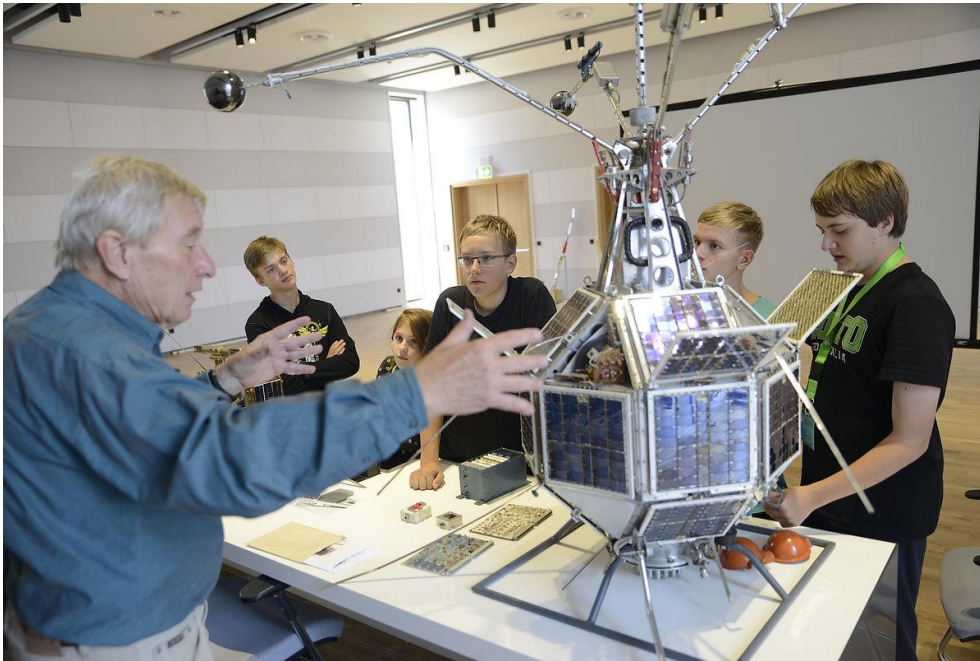
Již třetí ročník soutěže Expedice vesmír začal na jaře tohoto roku. Do prvního kola se přihlásily stovky dětí z celé republiky ve věku 10-15 let. Do soutěže zaslaly projekty, na základě jejichž kvality i nápaditosti jich do semifinále postoupilo třicet. O pěti finalistů rozhodla mimo jiné odborná porota, v níž zasedli astrofyzik Jiří Grygar, psychiatr Cyril Höschl, letec-kosmonaut Oldřich Pelčák, publicista Pavel Toufar a fyzikové Bedřich Rus (ELI Beamlines) a Tomáš Mocek (HiLASE).

Část poroty: Cyril Höschl, Bedřich Rus, Tomáš Mocek (foto Radim Bezouška)

Během týdenního pobytu na dolnobřežanských základních školách a v laserových centrech ELI Beamlines a HiLASE se finalisté naučili všemu, co každý správný kosmonaut musí umět a znát. Navíc si pod odborným vědeckým dohledem vyzkoušeli gravitování laserem, zkoumali chemické složení hornin, měřili tloušťku svého vlasu nebo si vyrobili spektroskop. Také měli

možnost na vlastní oči spatřit družici Magion, která byla v devadesátých letech vypuštěna na oběžnou dráhu, a popovídat si s jedním z jejích konstruktérů Jaroslavem Vojtou.

Družice Magion (foto Jan Rasch)

Mnoho zajímavých zážitků na ně čekalo i během pobytu v raketě, kterou postavili konstruktéři v centru HiLASE. „*Jsmo moc rádi, že jsme mohli přiblížit naše lasery a technologie dětem této věkové kategorie. Jednoho dne se z nich mohou stát vědci či inženýři a posílit naše výzkumné týmy,*“ řekl Tomáš Mocek, vedoucí centra HiLASE. Pro malé kosmonauty se stal jedním z nezapomenutelných okamžiků živý videohovor s italským astronautem Paolo Nespolim.

Kosmonauti vystupují z rakety (foto Jan Rasch)

Kosmonauti po přistání (foto Jan Rasch)

Hned po přistání rakety malé kosmonauty přivítali jejich fanoušci v čele s Janem Řídkým, ředitelem Fyzikálního ústavu AV ČR, který je spoluorganizátorem celé akce: „*Gratuluji celé posádce k úspěšné misi. Děkujeme, zachránili jste planetu Zemi.*“

Jan Řídký, ředitel Fyzikálního ústavu AV ČR, vítá kosmonauty po přistání (foto Jan Rasch)

Kosmonauté dostali možnost vymyslet jméno výkonnému laserovému systému, který bude

instalován na ELI Beamlines a pomocí kterého zachránili planetu Zemi. Posádka s využitím písmen svých křestních jmen (Alena, Vojta, Ondra, Jakub, Adam) vytvořila výraz AVOJA. Nyní ho posoudí odborná porota, a pokud bude název schválen, ponese jej laser navždy.

Kosmonauti společně s organizátory soutěže (foto Jan Rasch)

Soutěž vznikla díky spolupráci čtyř pořadatelů: Fyzikálního ústavu AV, časopisu Vesmír, laserových center ELI Beamlines a HiLASE. Hlavním partnerem byl Metrostav, partnery Expedice byly společnosti VCES a Laser-Tech.

KONTAKT PRO MÉDIA

Zdislava Lojdová, ELI Beamlines, zdislava.lojdova@eli-beams.eu

Marek Janáč, časopis Vesmír, marek.janac@seznam.cz